

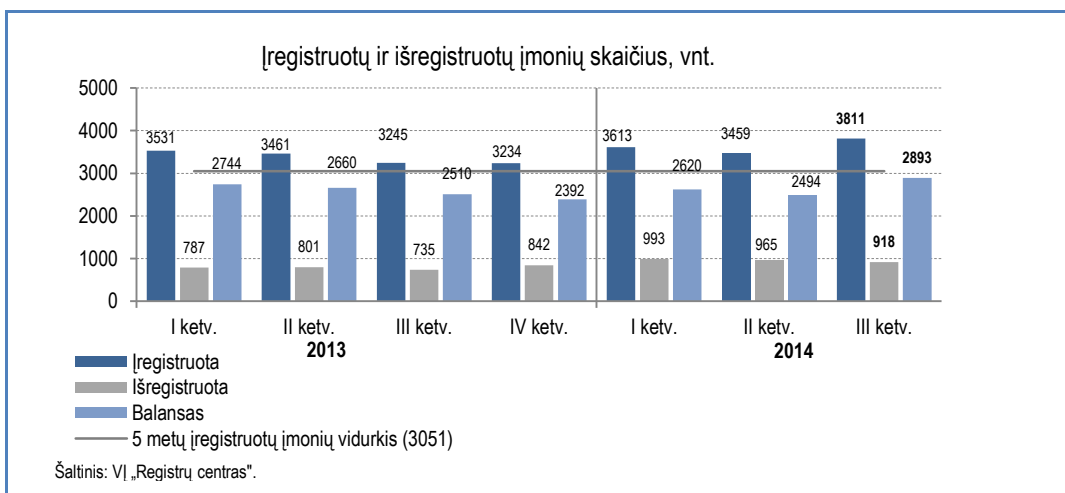
I. SANTRAUKA

- 2014 m. III ketv. buvo įregistruota 3811 naujų juridinių asmenų, t. y. 566 arba 17,4 proc. daugiau negu atitinkamu laikotarpiu prieš metus. Išregistruotų juridinių asmenų skaičius per metus padidėjo 24,8 proc., per 2014 m. trečiąjį ketvirtį išregistruota 918.
- Sunkumus patyrusių įmonių raidos tendencija rodo, kad reikšmingų verslo supaprastėjimo požymių nėra, ir išregistruotų įmonių padidėjimas yra labiau techninio pobūdžio.
- Lietuvoje sparčiausiai tebedaugėjo mažųjų bendrijų ir uždarytų akcinių bendrovių. 2014 m. spalio 1 d. Lietuvoje buvo registruota 5421 mažoji bendrija, t. y. 54 proc. arba 1892 daugiau negu atitinkamu laikotarpiu prieš metus (jei palygintume su 2013 m. paskutinio ketvirčio duomenimis, padidėjimas siekė 37,7 proc.).
- 2014 m. II ketv. (paskutinis ketvirtis, kurio duomenys šiuo metu paskelbti), palyginti su laikotarpiu prieš metus, bendras Lietuvoje sunkumus patyrusių įmonių skaičius iš esmės nesikeitė (pokytis sudarė 0,03 proc.).
- 2014 m. III ketv., palyginti su 2013 m. III ketv., savarankiškai dirbančių asmenų skaičius padidėjo 2,9 proc., iki 141 tūkst. žmonių.
- 2014 m. III ketv. Lietuvoje ekonominę veiklą vykdė 58 509 įmonės – 5,0 proc. arba 2792 įmonių daugiau nei atitinkamu 2013 m. laikotarpiu. Veiklą vykdančių įmonių skaičius didėjo daugiausia dėl: didmeninės / mažmeninės prekybos bei variklinių transporto priemonių remonto sektoriaus plėtros – 634 įmonės arba 3,6 proc.
- 2014 m. III ketv., palyginti su 2013 m. III ketv., laisvų darbo vietų skaičius sumažėjo 20,9 proc. arba nuo 14 771 iki 11 672 darbo vietų. Daugiausia laisvų darbo vietų buvo apdirbamosios gamybos sektoriuje (2 342).
- 2014 m. III ketv., palyginti su 2013 m. III ketv., užimtų darbo vietų skaičius padidėjo 2,3 proc. arba 26 007 – iki 1,22 mln. darbo vietų. Daugiausia užimtų darbo vietų buvo didmeninės ir mažmeninės prekybos sektoriuje (2 159 54).
- 2014 m. III ketv. gamybos pajėgumai pramonėje (eliminavus sezono įtaką) buvo išnaudoti 75,2 proc. ir 1,2 proc. punkto viršijo 2013 m. III ketv. lygį.
- 2014 m. III ketv. kaip pagrindinį veiksnį, ribojantį gamybos apimtį, 41,0 proc. apklaustų Lietuvos įmonių nurodė paklausos trūkumą.

II. VERSLO SUBJEKTAI IR DARBUOTOJAI

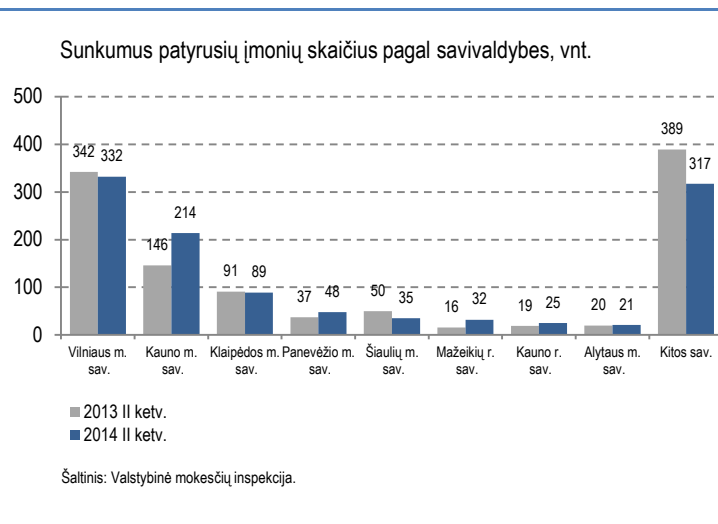
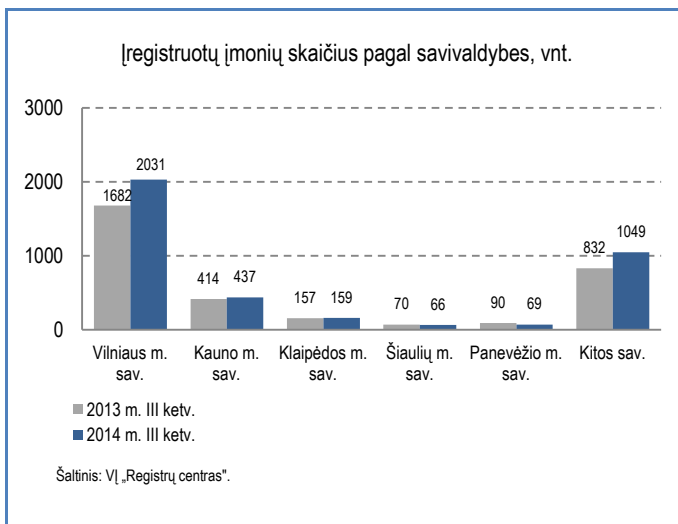
2014 m. III ketv. buvo įregistruota 3811 naujų juridinių asmenų, t. y. 566 arba 17,4 proc. daugiau negu atitinkamu laikotarpiu prieš metus. Išregistruotų juridinių asmenų taip pat padaugėjo (24,8 proc., palyginti su atitinkamu laikotarpiu prieš metus), per 2014 m. trečiąjį ketvirtį išregistruota 918. Vis dėlto sunkumus patyrusių įmonių raidos tendencija rodo, kad reikšmingų verslo supaprastėjimo požymių nėra, ir išregistruotų įmonių padidėjimas yra labiau techninio pobūdžio.

Lietuvoje sparčiausiai tebedaugėja mažųjų bendrijų ir uždarytų akcinių bendrovių. 2014 m. spalio 1 d. Lietuvoje buvo registruota 5421 mažoji bendrija, t. y. 54 proc. arba 1892 daugiau negu atitinkamu laikotarpiu prieš metus (jei palygintume su 2013 m. paskutinio ketvirčio duomenimis, padidėjimas siekė 37,7 proc.). Nors plėtra stipri, verta pastebėti, kad mažųjų bendrijų steigimo tempas stabilizuojasi. Per 2014 m. pirmuosius tris ketvirčius mažųjų bendrijų vidutiniškai padaugėjo 491, t. y. mažiau negu 2013 m. atitinkamu laikotarpiu, kuomet šis rodiklis siekė 769.

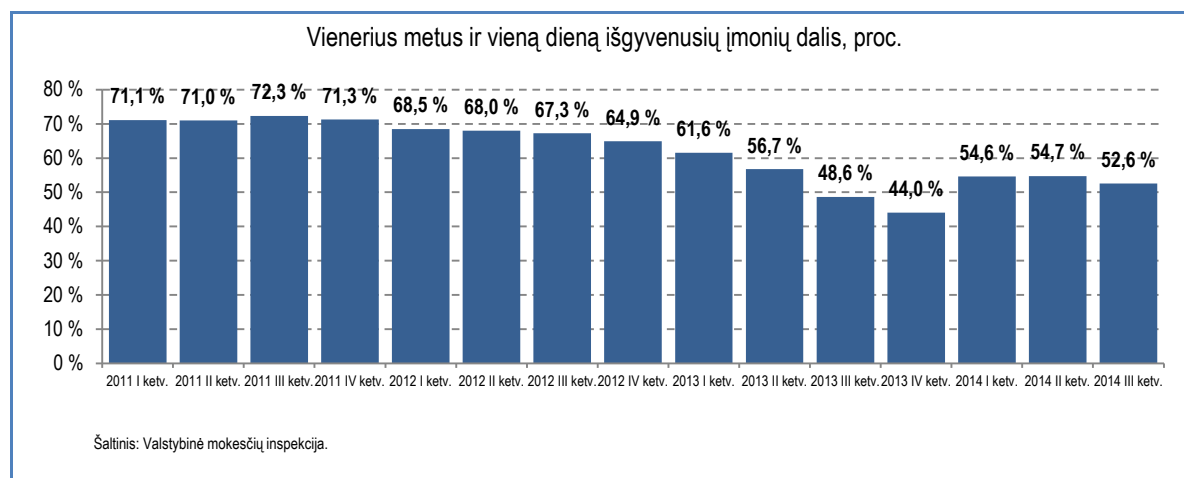
2014 m. III ketv. daugiau negu pusė naujų juridinių asmenų buvo įsteigta Vilniaus miesto sav. – 2031 juridinis asmuo (53,2 proc. visų Lietuvoje įsteigtų juridinių asmenų), antroje vietoje buvo Kauno miesto sav. su 437 naujais juridiniais asmenimis (11,4 proc. visų Lietuvoje įsteigtų juridinių asmenų), 159 nauji juridiniai asmenys buvo įsteigti Klaipėdos miesto sav. (4,1 proc. Lietuvoje įsteigtų juridinių asmenų). Vertinant didžiųjų miestų (Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio) ir mažesnių savivaldybių subendrintas tendencijas, pastebimas plėtros spartėjimas. 2014 m. III ketv., palyginti su 2013 m. III ketv., didžiuosiuose miestuose buvo įsteigta 14,5 proc. daugiau įmonių, didžiausia plėtra – Vilniuje ir Kaune (atitinkamai 20,7 proc. ir 5,6 proc.), didžiausias kritis – Panevėžio mieste (23,3 proc.). Kitose savivaldybėse, vertinant kartu, plėtra siekė 26,1 proc.

Sunkumus patyrusių juridinių asmenų¹ vertinimas, atliekamas pagal Valstybinės mokesčių inspekcijos skelbiamus duomenis, rodo, kad **2014 m. II ketv.** (paskutinis ketvirtis, kurio duomenys šiuo metu paskelbti), **palyginti su laikotarpiu prieš metus, bendras Lietuvoje sunkumus patyrusių įmonių skaičius iš esmės nesikeitė (pokytis sudarė 0,03 proc).** Daugiausia sunkumus patyrusių įmonių, kaip įprasta, užregistruota Vilniaus miesto sav. – 332 (29,8 proc. visų Lietuvoje sunkumus patyrusių įmonių), Kauno miesto sav. – 214 (19,2 proc. visų Lietuvoje sunkumus patyrusių įmonių), Klaipėdos miesto sav. – 88 (7,9 proc. visų Lietuvoje sunkumus patyrusių įmonių). 2014 m. II ketv. 38,3 proc. visų Lietuvos savivaldybių (23 iš 60) sunkumus patyrusių įmonių skaičius augo. 2014 m. II ketv., palyginti su 2013 m. II ketv., sunkumus patyrusių įmonių skaičius labiausiai mažėjo elektros, dujų, garo tiekimo ir oro kondicionavimo veikloje (26 įmonėmis arba 81,2 proc. mažiau), nekilnojamojo turto operacijų (16 įmonių arba 43,2 proc. mažiau) bei kita aptarnavimo veikla įvardintai kategorijai priskirtų įmonių (11 įmonių arba 23,4 proc. mažiau). Tuo tarpu labiausiai sunkumų patyrusių įmonių padaugėjo transporto ir saugojimo bei profesinės, mokslinės bei techninės veiklos kategorijose (po 14 sunkumus patyrusių juridinių asmenų daugiau).

2014 m. III ketv. vienerius metus ir vieną dieną išgyvenusių² įmonių dalis sudarė 52,6 proc. Mažiausia išgyvenusių įmonių dalis tarp savo pagrindinę veiklos sritį deklaravusių įmonių buvo didmeninėje ir mažmeninėje prekyboje, variklinių transporto priemonių bei motociklų remonto veikloje – jų išgyveno 53,7 proc. 2013 m. III ketv. veiklą pradėjusių įmonių nekilnojamojo turto operacijų veiklos srityje – 68,1, profesinės, mokslinės ir techninės veiklos srityje – 73,4 proc., apdirbamojoje gamyboje – 86,7 proc. Pagal mažiau nei vienerius metus išgyvenusių įmonių dalį tarp visų Lietuvos savivaldybių pirmoje vietoje buvo Vilniaus miesto savivaldybė (vos 25,7 proc. 2013 m. III ketv. įsteigtų įmonių tęsė savo veiklą ilgiau nei metus). Pavyzdžiui, Vilniaus miesto sav. didmeninės ir mažmeninės prekybos, variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto sektoriuose savo veiklą tęsė tik 20,6 proc. prieš metus įregistruotų įmonių, tai yra, veiklos nebetęsė 178 iš 258 įsteigtų įmonių. Profesinės, mokslinės ir techninės veiklos sektoriuje 2014 m. II ketv. savo veiklą tęsė 47,2 proc., transporto ir saugojimo sektoriuje – 60,9 proc., statybos – 75,5 proc. prieš metus (2013 m. III ketv.) Vilniuje veiklą pradėjusių vykdyti įmonių.

Panašus pagal „neišgyvenimą“ pirmaujančių veiklos sektorių trejetukas susidarė ne tik Vilniaus miesto sav., tačiau ir bendrai Lietuvos mastu: didmeninės ir mažmeninės prekybos, variklinių transporto priemonių bei motociklų remonto srityje veiklą tęsė 51,7 proc. 2013 m. III ketv. savo veiklą pradėjusių įmonių, nekilnojamojo turto operacijų sektoriuje – 68,1 proc., profesinės, mokslinės ir techninės veiklos – 73,4 proc.

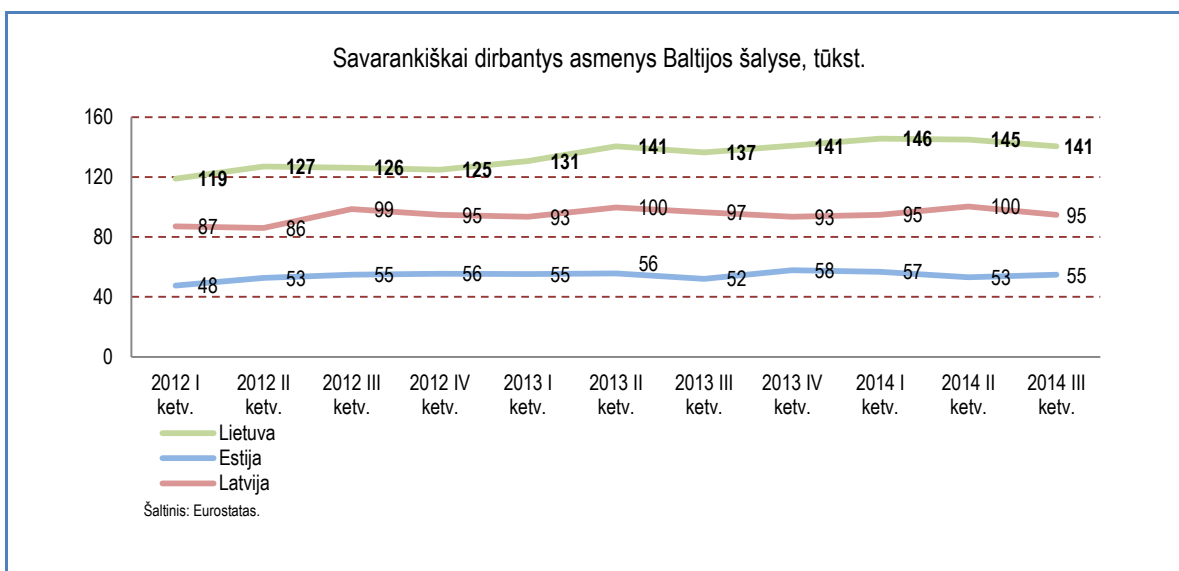

¹ Sunkumus patyrusi įmonė – įmonė, kurios būklė iš „veikianti“ atitinkamo ketvirčio laikotarpio pakeista į „likviduojama“, „bankrutuojanti“, „išregistruota“ arba „reorganizuojama“.
² Išgyvenusi įmonė – įmonė, kurios statusas „veikianti“ nepasikeitė į kitą statusą.

2014 m. III ketv., palyginti su 2013 m. III ketv., savarankiškai dirbančių asmenų skaičius padidėjo 2,9 proc., iki 141 tūkst. žmonių. Iš jų gyventojų, dirbančių su verslo liudijimu, skaičius per metus išaugo 4,8 proc. iki 60 370, o individualią veiklą vykdančių su pažyma skaičius augo labai nedaug – 0,3 proc. iki 57 200. Skaičius gyventojų, individualią veiklą vykdančių su pažyma, tiek įsigijusių verslo liudijimus, stabiliai auga nuo 2013 m. vidurio.

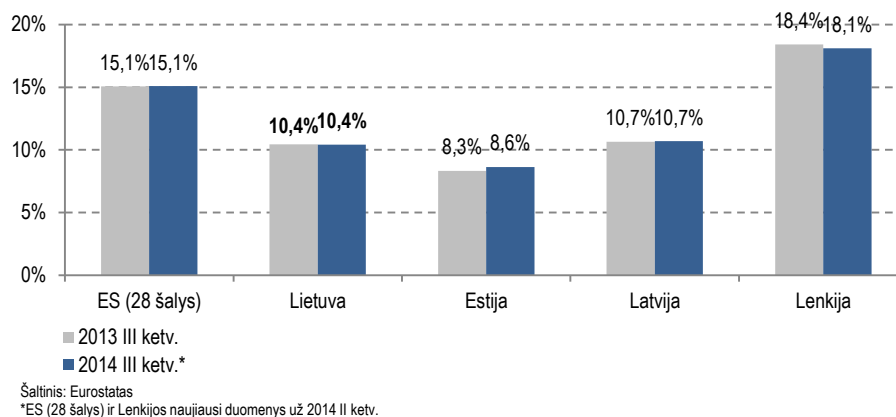

Latvijoje savarankiškai dirbančių asmenų skaičius mažėjo 1,8 proc. (iki 94,7 tūkst. asmenų), o Estijoje savarankiškai dirbančių asmenų skaičius augo 4,9 proc. (iki 54,7 tūkst. asmenų).

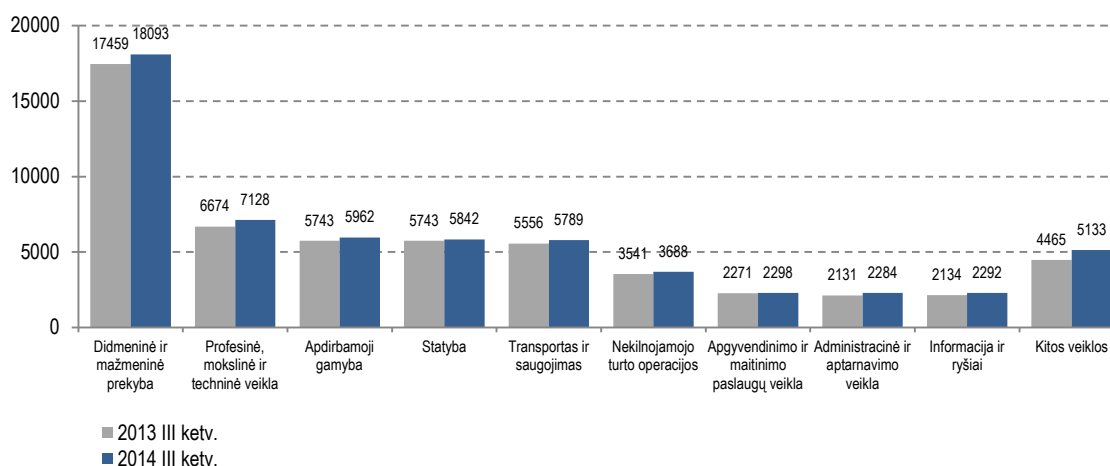
Nagrinėdami savarankiškai dirbančių asmenų visų užimtųjų tarpe dalį, galime matyti, kad Lietuvoje 2014 m. III ketv. savarankiškai dirbančių asmenų dalis, palyginti su 2013 m. III ketv., sumažėjo vos 0,02 proc. punkto (iki 10,41 proc. visų užimtųjų). Latvijoje savarankiškai dirbančių dalis nuo bendro užimtųjų skaičiaus padidėjo tik 0,04 proc. punkto ir tebebuvo 10,7 proc., o Estijoje savarankiškai dirbančių dalis padidėjo 0,32 proc. punkto iki 8,6 proc.

Savarankiškai dirbančių asmenų dalis tarp visų užimtųjų, proc.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2014 m. III ketv. Lietuvoje ekonominę veiklą vykdė 58 509 įmonės – 5,0 proc. arba 2792 įmonėmis daugiau nei atitinkamu 2013 m. laikotarpiu. Veiklą vykdančių įmonių skaičius didėjo daugiausia dėl: didmeninės/mažmeninės prekybos bei variklinių transporto priemonių remonto sektoriaus plėtros – 634 įmonėmis arba 3,6 proc. daugiau, profesinės, mokslinės ir techninės veiklos – 454 įmonėmis arba 6,8 proc. daugiau, taip pat elektros, dujų, garo tiekimo ir oro kondicionavimo sektoriaus – 287 įmonėmis arba 73 proc. daugiau.

Veiklą vykdančių įmonių, vnt.

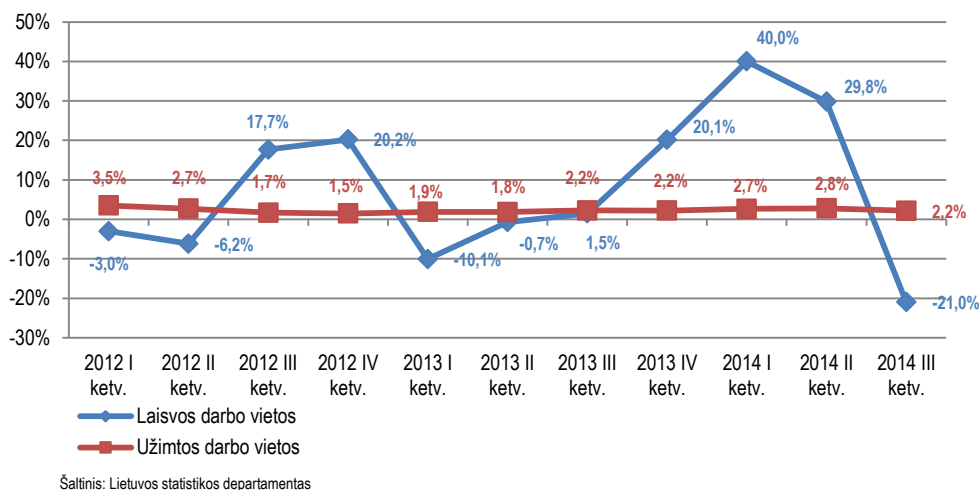

2014 m. III ketv., palyginti su 2013 m. III ketv., laisvų darbo vietų skaičius sumažėjo 20,9 proc. arba nuo 14 771 iki 11 672 darbo vietų. Daugiausia laisvų darbo vietų (kaip įprasta) 2014 m. III ketv. buvo **apdirbamosios gamybos** (2 342), transporto ir saugojimo (1 405) ir didmeninės/mažmeninės prekybos, variklinių transporto priemonių bei motociklų remonto sektoriuose (1 343). Didžiausias laisvų darbo vietų lygis³ susidarė **finansų ir draudimo** (2,3 proc.), **informacijos ir ryšių** (1,9 proc.) bei **viešojo valdymo** (1,6 proc.) sektoriuose.

2014 m. III ketv., palyginti su 2013 m. III ketv., užimtų darbo vietų skaičius padidėjo 2,3 proc. arba 26 007 – iki 1,22 mln. darbo vietų. Daugiausia užimtų darbo vietų 2014 m. III ketv. buvo **didmeninės ir mažmeninės prekybos** (215 954), **apdirbamosios gamybos** (193 065), **švietimo** (142 119) ir **transporto bei saugojimo** (102 982) sektoriuose. 2014 m. III ketv., palyginti su 2013 m. III ketv., užimtų darbo vietų skaičius labiausiai padidėjo **apdirbamosios gamybos** sektoriuje (6 565 darbo vietomis arba 3,5 proc. daugiau) ir **didmeninės/mažmeninės prekybos, variklinių transporto priemonių bei motociklų remonto sektoriuje** (5 671 darbo vieta arba 2,6 proc. daugiau).

³ Laisvų darbo vietų lygis = laisvos darbo vietos / užimtų darbo vietos.

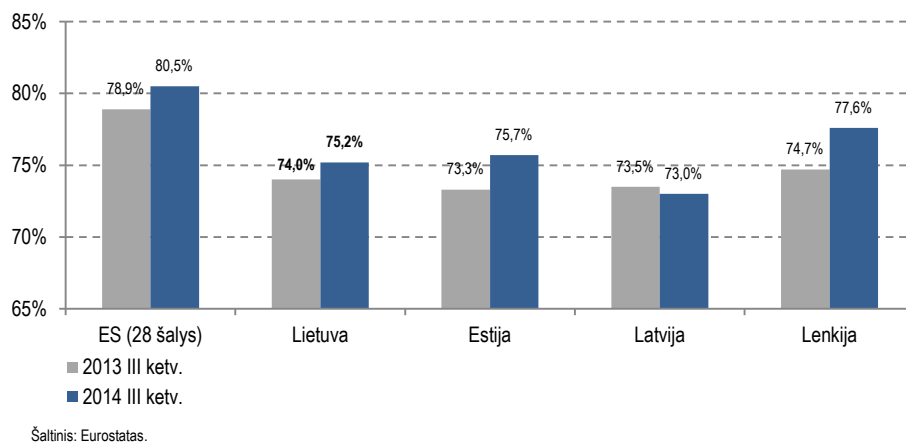
Užimtų ir laisvų darbo vietų pokytis per metus, proc.

III. GAMYBOS PAJĖGUMŲ PANAUDOJIMAS

2014 m. III ketv. gamybos pajėgumai pramonėje (eliminavus sezono įtaką) buvo išnaudoti 75,2 proc. ir 1,2 procento viršijo 2013 m. III ketv. lygį. Tarp Lietuvos kaimynių mažiausiai gamybos pajėgumai buvo išnaudoti Latvijoje, kur rodiklis siekė 73 proc. ir buvo 0,5 procento mažesnis negu prieš metus, Estijoje rodiklis buvo kiek didesnis – 75,7 proc. (arba 2,4 procento punkto didesnis negu prieš metus), o Lenkijoje – 77,6 proc. (arba 2,9 procento punkto didesnis negu prieš metus). Bendrai visoje ES vidutinis gamybos pajėgumų panaudojimas per metus buvo didesnis negu Lietuvoje arba jos kaimynėse – jis padidėjo nuo 78,9 proc. (2013 m. III ketv.) iki 80,5 proc.

Vidutinis gamybos pajėgumų panaudojimo lygis, proc.

2014 m. III ketv. kaip pagrindinį veiksnių, ribojantį gamybos apimtį, 41,0 proc. apklaustų Lietuvos įmonių nurodė paklausos trūkumą, 33,6 proc. apklaustų įmonių nurodė, kad gamybos apimčių neribojo jokie veiksniai, kai tuo tarpu 2013 m. III ketv. paklausos trūkumą paminėjo 49,1 proc. apklaustų įmonių, o jokių apribojimų neįvykdė mažesni dalis apklaustų įmonių – 29,9 proc. Tačiau Lietuvos įmonių gamybos apimtį ribojančių veiksnių vertinimas pakankamai ženkliai skyrėsi nuo euro zonos šalių, kur paklausos trūkumą nurodė 32,0 proc. apklaustų įmonių 2014 m. III ketv., o 2013 m. atitinkamu laikotarpiu – 39,5 proc., taip pat ir visai neįvykdančių jokių trukdžių skaičius padidėjo nuo 50,5 iki 55,0 proc.

KITA INFORMACIJA

Ši apžvalga parengta pagal Eurostat, Lietuvos statistikos departamento, Valstybinės mokesčių inspekcijos ir VĮ „Registru centras“ skelbiamus duomenimis, kurie buvo paskelbti iki 2014 m. gruodžio 15 d.